

GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

Gyógyszerészet 42. 332–336. 1998.

A pécsi Gránátalma gyógyszertár 200 éves története

Ács-Sánta Magdolna

Non sibi soli vivere, sed aliis proficere!

Ne csak a magunk hasznára, hanem mások javára éljünk!

(Assisi Szent Ferenc)

A XIX. század első évében Baranya vármegyének négy gyógyszertára van: három Pécsen és egy Mohácson. A pécsi „*Szerecsen Patika*” 1697-ben, az „*Arany Sas Patika*” 1788-ban, a „*Gránátalma Patika*” 1796-ban létesült. Az Irgalmasrend Gránátalma Gyógyszertár működésének engedélyezési dátuma: 1796. december 9.: „Örök időkre adta II. Ferenc Apostoli Király 12944/1796 szám alatt.” [3]. Ez volt Pécs város harmadik gyógyszertára, amelynek 200. évfordulóját a közelmúltban ünnepeltük.

Néhány adat az Irgalmasrendről

Istenes Szent János – családi nevén *Czindad János* – V. Károly császár hadseregének egykori vitéz katonája, küzdelmekben gazdag fiatalság után föltette magában, hogy hátralevő életét a keresztény felebaráti szeretetnek szenteli. 1540-ben egy kis kórházat nyitott Granadában és ebben olyan páratlan szeretettel és önfeláldozással ápolta a betegeket, hogy mások is példájának követésére buzdultak. Ebből a szerény kezdetből nőtt ki az újkor legnagyobb betegápoló szerzetesrendje, az Irgalmasrend. Az új rend hivatásának megfelelően eleinte inkább laikus „testvérület”, mint valóságos szerzet volt.

A betegápoló közösséget 1571-ben hagyta jóvá *V. Pius pápa*, és a Szent Ágoston rend szabályait kellett követniük. 1617-ben *V. Pál pápa* szerzetes rendnek ismerte el, szabályzatukat megerősítette.

Az Irgalmasrend célja, hogy a „szegény és elhagyott betegeket, vallás és nemzet különbség nélkül, lehetőleg ingyen gyógyítsa, ápolja testileg úgy, mint lelkileg.” 1624-ben a koldulórendek sorába iktatták. A rend hamar elterjedt egész Európában. Magyarországon az első rendház 1650-ben létesült.

Az Irgalmasok Rendje élén a generális rendfőnök, az egyes tartományok élén a tartományfőnök (provinciális), a rendházak élén pedig a perjel (prior) állott. A világon jelenleg 194 irgalmasrendház működik.

1856-ban IX. Pius pápa és I. Ferenc József császár és király hozzájárultak a magyar rendtartomány megalakításához.

A történelmi Magyarország területén a rendnek 13 gyógyszertára működött. Ebből 2 a XVII. században, 7 a XVIII. században, 4 a XIX. században alapult: Szepesváralja (1650?), Pozsony (1673), Eger (1728), Temesvár (1737), Pápa (1757), Kismarton (1760), Nagyvá-

rad (1760), Szokolca (1773), Pécs (1796), Vác (1808), Zágráb (1804), Buda (1815), Szatmár (1839).

A rendbe való fölvétel feltétele, hogy a belépő, minden mellék-célok kizárásával, egész odaadással Isten szolgálatára szánja magát, a rend szabványai szerint, a betegek gyógykezelése és ápolása által. Akik orvosokká, vagy gyógyszerészekké öhajtották magukat kiképeztetni, azoktól megkívántatott, hogy már belépésük alkalmával érettségi, illetőleg végzett hat gimnáziumi, vagy evvel egyenértékű bizonyítvánnyal bírjanak. A rend ezen felsőbb tanulmányokra csak akkor küldte tagjait, ha a novicius idő eltelté után az illetők valamelyik kórházban több éven át betegápolói szolgálat ellátásánál igazolták arra való hivatottságukat. A fölvétel iránti folyamodványokat az 'Irgalmas Rend Főtisztelendő Tartomány-főnökéhez', (Budapest II). kellett benyújtani. Csatolni kellett az iskolai és az orvosi bizonyítványokat (egészségesnek kellett lenni), a keresztlevelet, a bérmalapot, valamint a szülői beleegyezést [19].

Az egyetemi gyógyszerészképzés bevezetése (1771) után az Irgalmasrend gyógyszerészei is egyetemet végeztek. Sokoldalú, kiváló szakemberek kerültek ki soraik közül. Többen más, magas rendi tisztséget is betöltöttek, így *Ürghe (Ferencfi) Imre* (1817–1883), *Füzy Szaniszló* (1830–1903), *Thuróczy Kornél* (1850–1928) tartományi rendfőnökök is voltak. 1942-ben tangyógyszertárrá nyilvánították a budapesti, az egeri és a pápai gyógyszertárakat. A XIX. század elejétől a rendi patika vezetője, okleveles gondnoka rendtag lehetett.

A mai Magyarország területén az államosításig (1950. július 31-ig) 5 gyógyszertár működött megszakítás nélkül a rend kezelésében: Egerben, Pápán, Pécsen, Vácott és Budán. Ezek a legrégebbi kórházi gyógyszertáraink. A XIX. század közepe óta mindegyik patika a rend szimbólumának megfelelően a gránátalmához volt címezve.

A pécsi Gránátalma gyógyszertár létesítéséről

Pécsen a kapucinusok 1727–1735 között templomot és rendházat építettek, ahonnan II. József kalapos király parancsára távoznuk kellett. A nemes lelkű és jómódú polgár, *Krautsack János György* pécsi molnár és tímármester 1795-ben elhatározta, hogy letelepíti Pécs városában Istenes Szent János betegápoló rendjét, az Irgalmasokat. Elhatározását tett követte és alapítványt hozott létre, amely elnyerte I. Ferenc császár és király támogatását.

Az Irgalmasrend bécsi tartományfőnöke – ekkor még nem volt magyar rendtartomány – megbízta *Krautsack János Györgyöt*, hogy a működéshez szükséges helyszínt és épületet kiválassza. Ő a II. József uralkodása alatt meg-

szüntetett kapucinusok volt templomát és rendházát ítélte megfelelőnek.

Az Irgalmasrend szerzetesei 1796. augusztus 31-én foglalták el új otthonukat. A rendházhhoz tartozó kert a mai Munkácsy utca, Irgalmasok utcája, Fürdő utca és Rákóczi út által határolt területen feküdt, s egy patak folyt keresztül rajta. Kertészkedésre és méhészkedésre használták.

A rend reáljogú gyógyszertára mindjárt a beköltözés évében megnyílt.

1859-ben *Szentmiklóssy János*, innen Bécsbe elszármazott bőrgyáros – aki mint szegény vándorlegény a rend pécsi kórházában gondos és szerető ápolásban részesült – több, mint 200 ezer forint vagyonát kétharmad részben a bécsi, egyharmad részben a pécsi rendházra hagyta. Ez tette lehetővé a kórház bővítését.

Az irgalmasrendi gyógyszertárak kezdetben nem voltak nyilvánosak, nem is nyíltak az utcára. A pécsi Gránátalma patika bejárata is a kórház folyosójára nyílt és emiatt sokáig ablakon adták ki az utcára a gyógyszereket. Tehát a kórház bejárata egyben a patika bejárata is volt. Személyzete akkor a folyosóra nyíló oldalajtón juthatott be a gyógyszertárba.

A gyógyszertár gondnokai, vezetői

A pécsi irgalmasrendi patika tagjai, gondnokai a magyar rendi tartomány ideje óta, feltüntetve a szolgálati időt, a következők:

Lázik Ödön (1855–1861),

Maisch Tóbiás (1861–1863),

Vass Eliseus 1863-ban a gyógyszertár vezetője,

Füzy Szaniszló, aki gyógyszerészi oklevelét 1861-ben Bécsben szerezte, 1864–1875-ig a gyógyszertár gondnoka. 1864-től ő vezette először magyarul a pécsi rend számadásait. 1865 és 1871-ben 715 pengő forint költséggel renováltatta és újra szereltette a pécsi Gránátalma gyógyszertárat.

Piláthy Mór (1875–1883),

Görey Gyárfás (1883–1888),

Zsiska Kalazant (1888–1891),

Kepes Alfréd (1891–1893),

Makray Flórián (1893–1895),

Zelényi Lőrinc (1895),

Mézes Rupert (1896–1897),

Fehér Szilárd (1897–1900),

Krach Rudolf (1900–1905),

Berecz Fidél perjel, okleveles gyógyszerész (1905–1913),

Maricsek Ferenc (Irné) (1913–1921),

Fajcsek Egyed (1921–...).

1925-ben a rendház tagjai között található, a már említett *Berecz Fidél* az intézet vezetője, s *Fajcsek Egyed* gyógyszertári gondnok, valamint *Nyerges György* okleveles gyógyszerész segéd, *Farkas Alajos* nem okleveles gyógyszerész segéd és *Maricsek Ferenc*.

1926-ban a rend tagja változatlanul *Berecz Fidel* és *Fajcsek Egyed*, valamint *Zöldesi János* házgondnok, okleveles gyógyszerész és *Majtán Kajetán* okleveles gyógy-

szerész, 1933-ban *Fajcsek József* (feltehetően *Fajcsek Egyed* rokona). 1937-ben *Kaczur Bertalan* perjel *Kiss Lucidus* követi a gyógyszertárvezetők sorában.

1938. március 29-én József főherceg és Anna főhercegasszony egyik gyermekükkel meglátogatták a rendházat és a gyógyszertárat.

A Gránátalma gyógyszertár további gondnokai: *Kiss Endre* (1940), *Jekovics Gyula* (1942), *Ivity Mátyás* (1944). A korábban Vácra költözött *Fajcsek Egyed* 1946-ban visszajön perjelnek Pécsre.

Dr. Simon Gyula, aki a felsorolt gyógyszerészekkel ellentétben nem volt rendtag (világi személy volt), 1947-től a gyógyszertár vezetője, gondnoka. (Az 1970-es években halt meg Pécsen).

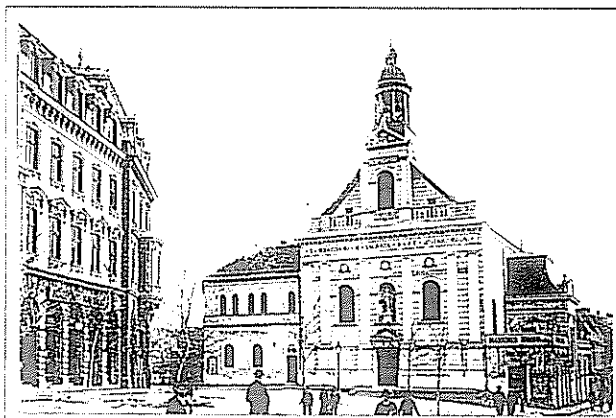
1950-ben, még az államosítás előtt *dr. Simon Gyula* átadja a Gránátalma gyógyszertár kezelését *Horváth Károly*, provisor-gyógyász és a beosztottjának *Nagy Elek* gyógyszerésznek.

Dr. Simon Gyula 1950. szeptember 1-jétől, az államosítás után létrejött Baranya megye Gyógyszertárak Nemzeti Vállalatának gyógyszerészi szakfelügyelője volt. 1955. szeptember 1–1956. december 31-ig, igazgatói megbízásból beindította a Dr. Doktor Sándor u. 1. szám alatti (ma Hungária u.) 10/6. számú gyógyszertár alagsorában, mostoha körülmények között, középüzemi technológiával a gyógyszergyártást. Ebből jött létre az 1980-as években a már országosan is elismert megyei szintű galenusi laboratórium.

Adatok a gyógyszertár kialakításáról, díszítéséről bútorzatáról

Az Irgalmasrend templomának keleti oldalán a földszintes patikaszárnnyra csak 1884-ben építettek emeletet. Homlokzatát 1891-ben – a temploméval együtt – *Kirstein Ágoston* neoreneszánsz stílusúra építette át (*1. ábra*).

1927. szeptemberében – idézve a gyógyszertárban fellett, szerző és dátum nélküli eredeti szöveget – „a lépcsőház alsó részéből a főgyógyszerész részére készült egy kétablakos szoba, amelyre szintén égető szükség volt,

1. ábra. Az Irgalmasrend temploma a neoreneszánsz felújítás után; bal oldalán a földszinten a gyógyszertár (lev. lap 1/1975. Pécs. Irgalmasok temploma. 191?. Kiad.: Karl Artúr)

2 a) ábra. A „Gránátalmához” címzett irgalmasrendi patika utcára nyíló bejárattal

amennyiben a gyógyszerértári gondnoknak egy szűk átjáró szobában és egy sötét hálósobában kívül nem volt rendes lakószobája.”

A Gránátalmához címzett patika földszinti homlokzatát 1928-ban *Hebenstreit Károly* készítette. Az utcára nyíló ajtó csak 1930-ban készült el, lehetőséget adva a nyitott működésre (2. ábra). Ennek az átalakításnak a költsége 1138 229,59 fillér volt.

Itt az embereknek nemcsak a testét gyógyították, hanem a lelküket is. Egymás mellett van az irgalmas templom és a gyógyszertár. Akik lelki gyógyulást kerestek, azok beléptek a templomba, akik testiit kerestek, azok a patikába, akik mind a kettőt, azok megtalálták mind a két ajtót.

A gyógyszertár homlokzatának legszembetűnőbb díszei a szimmetrikusan elhelyezett reliefek, amelyeken jobbról Aszklepiosz, balról Hygiea, középen pedig egy gránátalma látható (2. ábra).

Az Irgalmasrend pécsi gyógyszertára 1950. július 31-ig, az államosításig működött. Diófa borítású bútorzata a XVIII. század végén készült XVI. Lajos stílusban, melynek különlegessége az állványzatokat függőlegesen tagoló pilaszterek fejezetét díszítő stilizált gránátalma nyitott gyümölcsével. A színvonalas enteriőr csehsüveg boltozatának íveiben az 1989-i restaurálás folyamán gyógynövény ábrázolások kerültek elő: a gyógyszertár eredeti bejáratával szembeni falon, az akkori főhelyen, gránátalma ágak virágokkal, terméssel, középen félbevágott gránátalma-gyümölcs található. A gránátalma (*Punica granatum*) halhatatlanságot, feltámadást, a sok magja pedig termékenységű jelképez. A felvágott termés hosszú ideig a bőkezűség attribútumaként is szerepelt. A középkorban Mária erényeit és irgalmát szimbolizálta, s így vált azután az Irgalmasrend emblémájává.

A valamikori személyzeti bejárat falán csattanó maszlaga (*Datura stramonium*) ágai és virágai láthatók a gyógyszerészetet jelképező kigyós kehellyel.

A mai bejáratnál szemben két kisebb ívmező található. Az egyikben csokorba kötött piros gyűszűvirágot (*Digitalis purpurea*), a másikban mák virágát és termését (*Papaver somniferum*) ugyancsak csokorba kötve látunk.

2 b) ábra. Jobbra tőle a templom, előtte a nevezetes Zsolnay díszkút

A bejárat és ablak átalakításakor, az 1920-as években, két gyógynövény freskó megsemmisült. *Dr. Köhegyi Imréné* a volt Baranya Megyei Gyógyszerértári Központ 1981–1995 közötti igazgatónöje felvette a Grazban található irgalmasrendi gyógyszertárral és az egri, valamikori irgalmasrendi patikával a kapcsolatot. A kapott adatok eredményeképpen a szöszös ökörfarkkóró (*Verbascum plomoides*) és az orvosi zsálya (*Salvia officinalis*) hiányzott az ábrázolásokból, melyek mindkét helyen megtalálhatók az itt szereplő gyógynövény képek mellett. A falképek restaurálását *Fekete Judit* és *Bleicher András* okleveles művészrestaurátorok végezték.

A gyógyszertár története a II. világháború után

1950. március 30-án a Rákosi rendszer a többi szerzetesrenddel együtt az irgalmasokat is feloszlatta, tagjait összeszedte, meghurcolta.

A Népjóléti Minisztérium 1950. július 1-jén – egy hónappal a gyógyszertárak államosítása előtt – az irgalmasrendi kórházat átadta az egyetemnek, klinikák létesítése céljából. Itt hozták létre a II. sz. Belgyógyászati és Sebészeti klinikát. A Gránátalma gyógyszertár ekkor bezárt, megszűnt, új funkciót kapott, a kórház része lett. Ambulanciának adta át helyét. Berendezési tárgyai, ennek az időszaknak a szellemében, szanaszét kerültek. Az értékes, funkcióhoz kapcsolódó és ma megcsodált freskói a higiénés szempontokat szolgáló rendszeres meszelések, festések áldozatai lettek. A tisztaságra törekvő jegyében került műanyag borítás alá az a mozaikpadozat, ami megújult formában a régi alkotó emberek, majd a restaurátor keze munkáját dicséri.

1953-ban, a Gránátalma gyógyszertár megmaradt, már hiányos bútorzatát védetté nyilvánították, s a berendezését az akkor Marx úton megnyíló 10/4 számú – ma Ezüst Hárs – gyógyszertár felszereléséhez vitték el.

1989-ben, az addig ambulanciaként funkcionáló gyógyszerértári helyiségeket, az egyetem (POTE) átadta a Baranya Megyei Gyógyszerértári Központnak. Így állami kezelésben – a helyrehozatal után – 1990. május 28-án ismét megnyílt az egykori irgalmasrendi Gránátalma gyógyszertár.

Ekkori üzemeltetője a Baranya Megyei Tanács Gyógyszertári Központja. Ezen a napon, a megnyitó ünnepségen résztvettek: *dr. Kőhegyi Imréné*, a gyógyszertári központ igazgatója, akinek a helyreállításban elévülhetetlen érdemei vannak, *Piti Zoltán* a megyei tanács elnöke, *Mayer Mihály* püspök, *dr. Jávor András* megbízott államtitkár, *dr. Vida Mária* a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum főigazgató-helyettese, *Dömötör László Hilár* az Irgalmasrend magyarországi tartományfőnöke, a restaurátorok és még sokan mások.

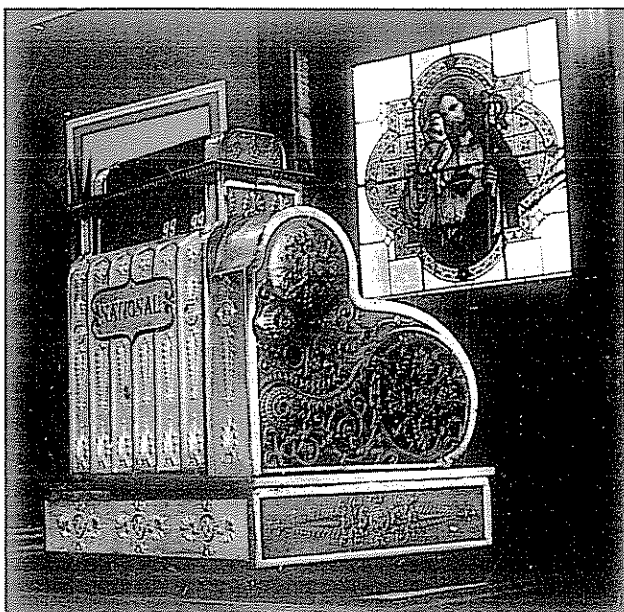
A gyógyszertár berendezése 40 évi hanyattatás után került vissza eredeti helyére, s ha „kissé átalakítva és megfogyatkozva” is, az ország egyik legértékesebb műemlékpatikáját díszíti. A rendi patikák közül ez a legrégebbi. (Megmaradt a berendezése az egri gyógyszertárnak is, ahol az Irgalmas Kórház épületén belül van a rendi patika).

A pécsi gyógyszertár helyreállítása 2 280 000 Ft-ba került. Ezt támogatta: a Baranya Megyei Tanács 300 ezer Ft-tal, a Pécsi Városi Tanács 300 ezer Ft-tal, a Műemlékfelügyelőség 80 ezer Ft-tal.

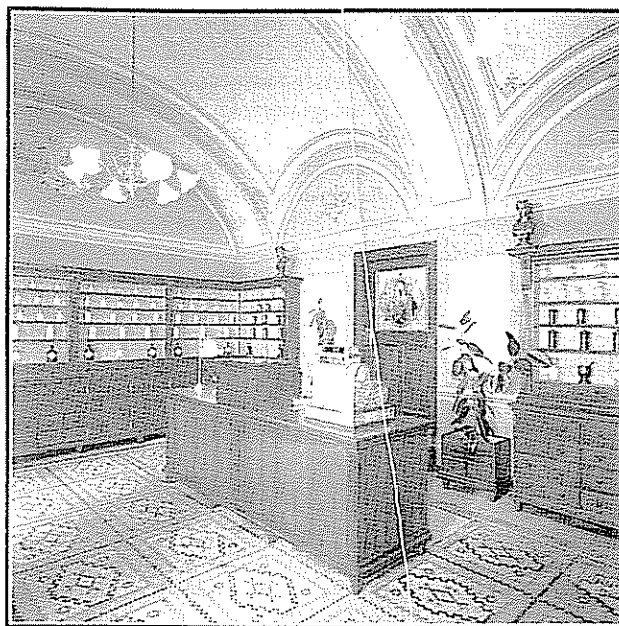
A műemlék jellegű bútortzat helyreállítása *Répay Gábor* kadarkúti kolléga érdeme, aki személyesen közreműködött a restaurálásban. Sajnos a bútorok több mint harmada elveszett, illetve megsemmisült. A hiányzó elemek helyét bekeretezett zöld mezők jelzik a falon.

A kirakatüvegen gyönyörű gránátalma embléma látható. Az officinában a kiadótára mögötti ajtót múlt századbeli olmozott üvegablak díszíti, amely szintén *Répay Gábor* gyógyszerésznek köszönhető. A színes üvegdarabokra egy vásárban lelt, összerakta, keretbe foglalta, majd ahhoz készítette el az ajtót (3. ábra).

Az officina kövezete egyedülálló, olyan mint egy perzsaszőnyeg (4. ábra). A padlómozaikot *Kiss Ildikó* restaurátor újíttotta fel. A csillárt *Horváth Márton* csillárkészítő alkotta.

3. ábra. A officinában a kiadótára mögötti ajtó múlt századi olmozott üvegablaka

4. ábra. A „Gránátalma” patika officinája a felújított padlómozaikkal

1990. május 8-án az Új Dunántúli Napló hírül adta, hogy... „megtalálták a pécsi Irgalmas Kórház alapítójának sírját... megbontották Pécsen az irgalmasok templomának kripta kazettáit, ahol a XVIII. és XIX. században elhunyt neves rendtagokat, a rangos baranyai embereket helyezték végső nyugalomba. A kripta falán lévő jelzés szerint itt temették el a pécsi Irgalmas Kórház alapítóját *Krautsack János Györgyöt*... aki 1733-ban született, ...és jótékony cselekedeteivel 1796-ban írta be magát a város történetébe...”

Az újbóli megnyitást követően *dr. Bárdosi Lászlóné* szakgyógyszerész (1990–1995) látta el a vezetői teendőket.

A rendszerváltozás után az Irgalmasrend újból birtokba vehette egykori rendházának néhány helyiségét, majd 1992-ben visszakapta a teljes ingatlan tulajdonjogát. 1992. január 27-én megállapodást írt alá *Dömötör László Hilár* és *dr. Kelényi Gábor* a POTE rektora, mely megállapodás szerint a klinikákat az elkövetkezendő 10 évben továbbra is az egyetem (POTE) működteti. Az ódon, helyenként másfél méter vastag falak között alakították ki a POTE új Szívcentrumát, amelyet 1995. november 2-án avattak fel.

Ma a rend generálisa, vezetője, *Dömötör László*, rendi nevén Hilár atya, aki már az államosítás előtt is a rend tagjaként itt működött.

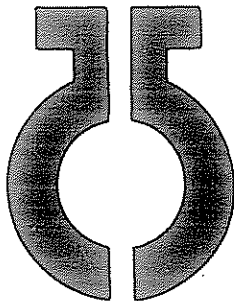
A Népjóléti Minisztérium 87.653/1995. sz. alatti határozatával a rend visszakapta az államosítás előtti Gránátalma gyógyszertárának működési engedélyét. A patika így került át 1996. július 1-jén a – privatizáció során átalakult – Pannonmedicina Rt.-től az Irgalmasrendhez. Ezzel egy időben *P. Dömötör László Hilár* tartományfőnök a jelen történelmi visszapillantás szerzőjét bízta meg a gyógyszertár további vezetésével.

1995. október 12-től a gyógyszertár provisorája *Ács-Sánta Magdolna* szakgyógyszerész.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. *Balanyi György*: A szerzetesség története. Budapest 1923. – 2. *Baradlai J., Bársony E.*: A magyarországi gyógyszerészet története. 1–2. kötet. Budapest 1930. – 3. *Baranyai Aurél*: Baranya megye gyógyszerészeti emlékeiből. Baranyai Helytörténetírás, 1972. Pécs, 1973. – 4. *Baranyai Aurél*: Két öreg gyógyszerész Pécsen 1696–1926. Baranyai Helytörténetírás, 1974–1975. Pécs, 1976. – 5. *Genthon István*: Magyarország művészeti emlékei I. Dunántúl. Budapest, 1959. 257. old. – 6. *Gergely Jenő*: A szerzetesrendek feloszlata Magyarországon, Budapest 1990. 353–355. old. – 7. *Gosztonyi Gyula*: A barokk Pécs. Pécs, 1942. 13. old. – 8. *Dr. László László* archiv katonaegészségügyi- és gyógyszerésztörténeti gyűjteményéből. – 9. *Mura József Fülöp*: A magyarországi irgalmasrend gyógyszerészei és gyógyszerészei. – 10. *Nékám Lajosné*: Régi Magyar Patikák. Budapest, 1971. – 11. *Petrovich Ede*: Pécs középkori kórháza (kézirat), Pécs. – 12. *M. Pongrácz Mária*: A pécsi irgalmasrendi Gránátalma Gyógyszertárról (kézirat), SOM Adattár. – 13. *Puskely Mária*: Szerzetesek: A megszentelt élet 99 intézménye. – 14. *Romváry Ferenc*: Pécs Múzeumpatikák. 1991. 7. old. – 15. *Schick Jácint*: A pécsi irgalmasok rendháza és kórháza múltjából. Baranyai Múzeum Egyesület Értesítője V. Pécs, 1912. 14–20. old. – 16. *Dr. Süle Tamás*: A Pécsi Orvostudományi Egyetem II. Belgyógyászati Klinikájának története, Magy. Belorv. Arch. 50, (3), 327–333 (1997). – 17. *Dr. Süle Tamás*: „Baranya” Történelmi és Honismeret kiadványa, 1991. – 18. *Szrapkó Flórián*: Az irgalmasok pécsi rendházáról Pécs-Baranyai Ismertető. Pécs, Dunántúl 1934. 10–11. old. – 19. *Tóth Mike*: Szerzetesrendek és társulatok Magyarországon. Kalocsa 1904. 79–83. old. és 1913. 64. old. – 20. *Várad Ferenc*: Baranya múltja és jelene, 1896. 482. old. – 21. *Zarnecki, George*: Kolostorok, szerzetesek, barátok.
- M. Ács-Sánta: *History of the 200 year old pharmacy Punica Granatum („Gránátalma”) at Pécs*

GYÓGYSZERÉSZEK, EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEK!

Legolcsóbban a gyártótól:

- Gyógyszertári porcelán, állvány és raktári üvegedényzet teljes választéka
- Az edényzetek szignálása
- Laboratóriumi porcelán és üvegeszközök
- Porcelán és üveg díszműáru
- Konyhai felszerelés
- Egyedi pajzs- és felirattervezés, kivitelezés

Gyártó cégünk termelői áraival várja kedves vevői megrendeléseit. A 20–50–100 eFt feletti vásárlóinkat különböző mértékű árengedményben részesítjük.

A hirdetés felmutatóit vásárlás esetén további engedményben részesítjük. Minden kedves vevőnket megajándékozunk.

WITEG-KŐPORC KFT.

1106 Budapest, Tárna u. 4. „B” épület

Telefon: 262-6296, 261-0400/432, 06 (30) 214-261 ● Telefax: 260-2595